

EKONOMSKE OSNOVE DRŽAVE I PRAVA

**Pravni fakultet
Univerziteta u Travniku**

SADRŽAJ

- **UVOD U EKONOMIJU**
- **EVOLUCIJA EKONOMSKE MISLI**
- **EKONOMSKI PROCES**
- **PROIZVODNJA**
- **RASPODJELA**
- **RAZMJENA**
- **POTROŠNJA**

SADRŽAJ

- **PRINCIPI PROIZVODNJE I ORGANIZACIJA POSLOVANJA**
- **MJERENJE EKONOMSKE AKTIVNOSTI**
- **EKONOMSKI RAST I RAZVOJ**
- **POSLOVNI (KONJUNKTURNI) CIKLUSI**
- **DRŽAVA I EKONOMIJA**

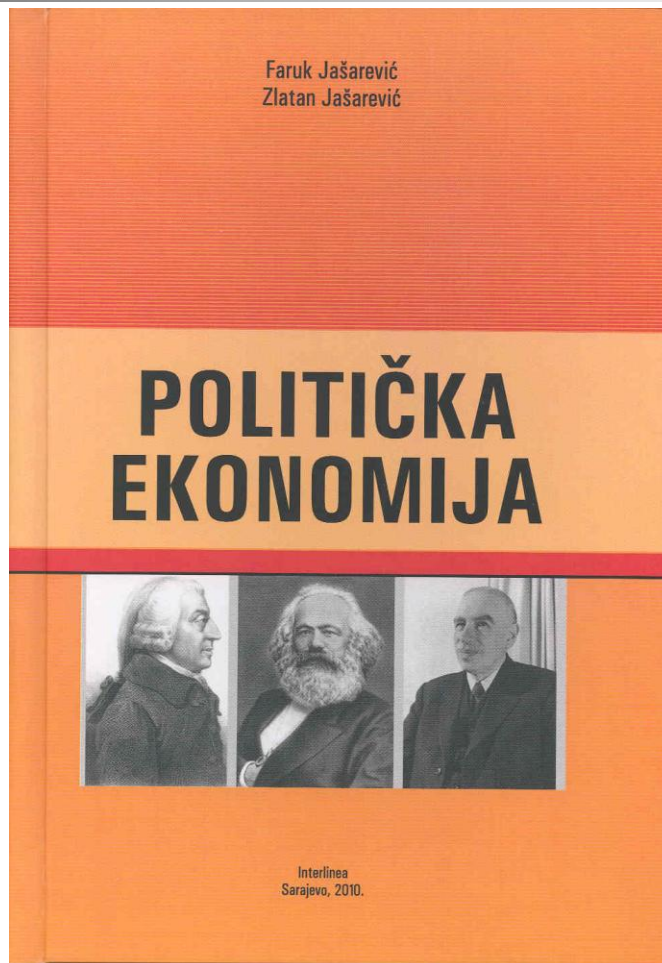
OBVEZNA LITERATURA

---

1. Jašarević, Faruk & Zlatan Jašarević (2010):
POLITIČKA EKONOMIJA. Sarajevo:
Interlinea.

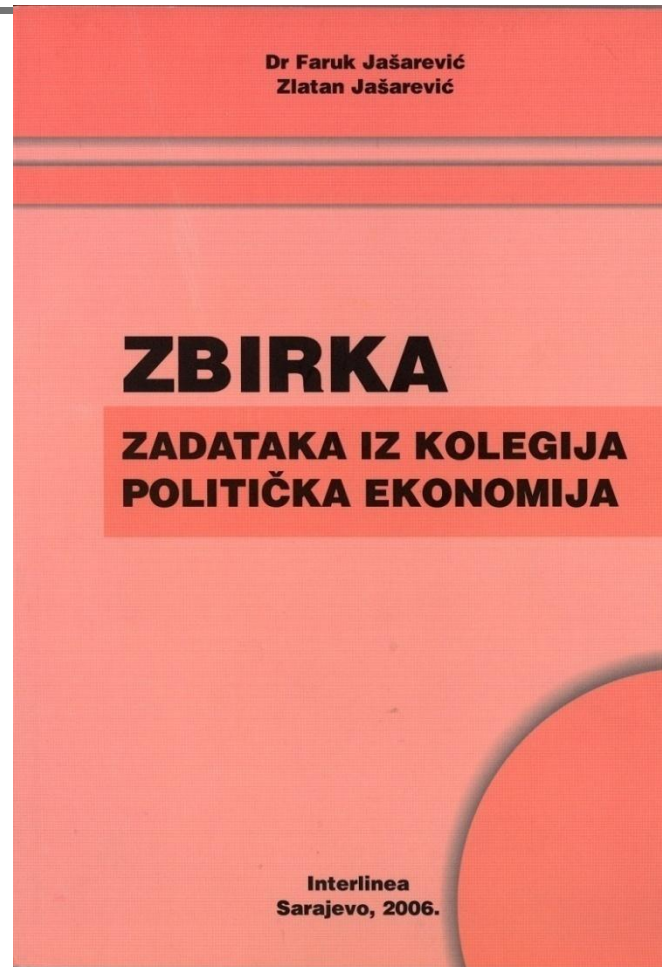
2. Jašarević, Faruk & Zlatan Jašarević (2006):
**ZBIRKA ZADATAKA IZ KOLEGIJA
POLITIČKA EKONOMIJA.** Sarajevo:
Interlinea.

Jašarević, F. & Z. Jašarević (2008):
POLITIČKA EKONOMIJA. Sarajevo: Interlinea

Copyright © Faruk Jašarević, Sarajevo, 2018

Jašarević, F. & Z. Jašarević (2006): **ZBIRKA
ZADATAKA IZ KOLEGIJA POLITIČKA
EKONOMIJA**. Sarajevo: Interlinea

MODUL 1.

UVOD U EKONOMIJU

Prof. dr. Faruk Jašarević

Copyright © Faruk Jašarević, Sarajevo, 2018

CILJEVI IZLAGANJA

- **OBJASNITI POJMOVE I PODJELU EKONOMIJE**
- **OPISATI PITANJA PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE DRUŠTVA**
- **OBJASNITI POLITEKONOMSKI I EKONOMISTIČKI PRISTUP**

CILJEVI IZLAGANJA

- **DEFINIRATI EKONOMIJU KAO ZNANOST I KAO VJEŠTINU**
- **OBJASNITI POGREŠKE U EKONOMSKOM ZAKLJUČIVANJU**

1. UVODNI POJMOVI O EKONOMIJI

- U POJMOVNOM RAZUMIJEVANJU **EKONOMIJE** TREBA RAZLIKOVATI:

1.1. **ETIMOLOŠKO** ZNAČENJE

1.2. **SAVREMENO** ZNAČENJE

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- U STAROJ GRČKOJ (U VRIJEME NATURALNE PROIZVODNJE, ZA SVOJE POTREBE, A NE ZA RAZMJENU I TRGOVINU) JEDNA FAMILIJA (KUĆANSTVO I GOSPODARSTVO) BILA JE TEMELJNA PROIZVODNO - POTROŠAČKA JEDINICA

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- TERMIN “**EKONOMIJA**” (*engl. economy*) POTJEČE OD GRČKIH RIJEČI:

➤ **OIKOS** (KUĆA, DOMAĆINSTVO, GOSPODARSTVO)

I

➤ **NOMOS** (ZAKON, PRAVILO, NORMA, RED)

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- IZ TIH RIJEČI NASTALA JE STAROGRČKA RIJEČ: OIKONOMIA, ŠTO NA BOSANSKOM JEZIKU, ZNAČI **SKUP ZAKONA ILI PRAVILA O ORGANIZACIJI I UPRAVLJANJU DOMAĆINSTVOM, ODNOSNO KUĆNIM GOSPODARSTVOM**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- **TERMIN OIKONOMIA NIJE OZNAČAVAO UKUPNA PRAVILA ILI ZNANJA O ŽIVOTU I KUĆANSTVU, VEĆ ZNANJA I PRAKTIČNU VJEŠTINU PROIZVODNJE I POTROŠNJE DOBARA UNUTAR NATURALNOG GOSPODARSTVA KOJIM JE UPRAVLJAO GOSPODAR**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- **S PRIJELAZOM IZ NATURALNE U ROBNO – NOVČANU PROIZVODNJU (TJ. U PROIZVODNJU ZA NEPOZNATOG KUPCA, ZA TRŽIŠTE, ZA RAZMJENU ROBA) POJEDINI LJUDI I KUĆANSTVA MOGLI SU MATERIJALNA DOBRA PRIBAVLJATI:...**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

**(1) POMOĆU VLASTITE
PROIZVODNJE**

I

**(2) POMOĆU TRGOVINE I
RAZMJENE ROBA**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- OVU VJEŠTINU TRGOVANJA, UPRAVLJANJA S RAZMJENOM ROBA RADI BOGAĆENJA STARI GRČKI FILOZOF **ARISTOTEL** (384.-322. g.pr.n.e.) OZNAČAVAO JE TERMINOM **HREMATISTIKA**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- KADA SU KAO JEDINICU PROMATRANJA UZIMALI, NE OBITELJ (FAMILIJU) I NJEZINO GOSPODARSTVO, VEĆ **GRAD** ILI **DRŽAVU**, STARI GRCI SU UZ TERMINE **OIKOS / NOMOS** DODAVALI I TERMIN **POLIS** ŠTO ZNAČI GRAD, ODNOSNO DRŽAVA

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- GRČKI SU GRADOVI ATENA, SPARTA I DRUGI BILI ORGANIZIRANI KAO **DRŽAVE**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- U DRUGOJ POLOVICI 18. STOLJEĆA OVA SINTAGMA POČINJE OZNAČAVATI NOVU ZNANSTVENU DISCIPLINU – **POLITIČKU EKONOMIJU** KOJA SE, KAO NASTAVNI KOLEGIJ POČINJE PREDAVATI NA UNIVERZITETIMA U EUROPI

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- **EKONOMIJA** KAO POSEBNO ZNANSTVENO PODRUČJE KOJE SE IZDVAJA IZ RELIGIJSKOG, FILOZOFSKOG I POLITIČKOG IDEJNOG SISTEMA **ZAPOČELA JE SVOJ RAZVOJ** POD NAZIVOM – **POLITIČKA EKONOMIJA**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- **POLITIČKA EKONOMIJA** JE, KAO NOVA ZNANSTVENA DISCIPLINA PROUČAVALA **KAPITALISTIČKI PROCES PROIZVODNJE I RASPODJELE MATERIJALNIH DOBARA U NEKOJ DRŽAVNO - POLITIČKOJ ZAJEDNICI**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- **POLITIČKA EKONOMIJA JE PROUČAVALA VEZE I ODNOSE IZMEĐU:**

- **POLITIKE I POLITIČKOG SISTEMA**

I

- **PROIZVODNJE I RASPODJELE MATERIJALNIH DOBARA, TJ. EKONOMSKOG SISTEMA U NEKOJ DRŽAVI**

1.1. ETIMOLOŠKO ZNAČENJE

- U PROCESU PODJELE RADA I ZNANSTVENE SPECIJALIZACIJE KASNIJE SU NASTAJALE (I RAZVIJALE SE PARALELNO S **POLITIČKOM EKONOMIJOM**) I **DRUGE ZNANSTVENE DISCIPLINE**, (EKONOMIKA, EKONOMSKA POLITIKA, FINACIJE, MARKETING)

1.2. SAVREMENO ZNAČENJE

- U SAVREMENIM RASPRAVAMA TERMIN **EKONOMIJA** IMA RAZLIČITA ZNAČENJA, ALI SE SVI ODOSE NA RAZLIČITE ASPEKTE:

1. **PROIZVODNJE**

2. **RASPODJELE**

3. **RAZMJENE**

4. **POTROŠNJE**

MATERIJALNIH DOBARA I USLUGA

1.2. SAVREMENO ZNAČENJE

- U POČETNOM RAZUMIJEVANJU POJMA **EKONOMIJA** ONI ČINE
  - **SREDIŠNJI DIO**
  - I
  - **GLAVNE ELEMENTE**

1.2. SAVREMENO ZNAČENJE

- U DEFINIRANJU **EKONOMIJE** KORISNO JE RAZLIKOVATI:

1.2.1. EKONOMIJU KAO **ZNANOST**

1.2.2. EKONOMIJU KAO **VJEŠTINU**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **EKONOMIJA KAO ZNANOST SE MOŽE DEFINIRATI KAO VELIKO PODRUČJE DRUŠTVENIH ZNANOSTI U KOJEM ZNANSTVENICI PROUČAVAJU I OBJAŠNJAVAJU:...**

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

---

1. PROIZVODNJU I PONUDU

2. RASPODJELU

3. RAZMJENU

4. POTRAŽNJU I POTROŠNJU

MATERIJALNIH DOBARA I USLUGA U

➤ **ODREĐENOM VREMENU**

➤ **PROSTORU, I**

➤ **DRUŠTVU**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **EKONOMIJA** SE KAO POSEBNA DRUŠTVENA ZNANOST SASTOJI OD NIZA POSEBNIH DISCIPLINA KOJE PROCESSE PROIZVODNJE, RASPODJELE, RAZMJENE I POTROŠNJE MATERIJALNIH DOBARA I USLUGA PROMATRAJU S NEKOG **POSEBNOG STAJALIŠTA**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- U **EKONOMIJI** SE ISTI OBJEKT ISTRAŽIVANJA (EKONOMSKI PROCESI) ISTRAŽUJU:
  - S RAZLIČITIH STAJALIŠTA
  - I
  - POMOĆU RAZLIČITIH PRISTUPA IZ KOJIH NASTAJU POSEBNE EKONOMSKE DISCIPLINE

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **NAJPOZNATIJE SU:**
  - **POLITIČKA EKONOMIJA**
  - **EKONOMIKA**
  - **EKONOMSKA POLITIKA**
  - **RAČUNOVODSTVO**
  - **MARKETING...**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **SVAKA OD NJIH UNUTAR ŠIREG OKVIRA TJ.UNUTAR EKONOMSKIH PROCESA, IMA SVOJ POSEBAN PREDMET ISTRAŽIVANJA KOJEG PROMATRA S:**

- **POSEBNOG ASPEKTA, I**

- **POSEBNIM METODAMA I CILJEVIMA**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- NEKE DISCIPLINE SU TEMELJNE (POLITIČKA EKONOMIJA, EKONOMIKA) JER DAJU:
  - **KATEGORIJALNI APARAT**
  - **PARADIGMATSKA (UZORNA I DRUGA VAŽEĆA) OBJAŠNJENJA TEMELJNIH EKONOMSKIH PROBLEMA**

1.2.1.EKONOMIJA KAO ZNANOST

- DRUGE DISCIPLINE SU SPECIJALISTIČKE, JER ONE – KORISTEĆI OPĆA TEORIJSKA ZNANJA – **DETALJNIJE ISTRAŽUJU NEKI POSEBAN EKONOMSKI PROBLEM**

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **EKONOMIJU KAO ZNANSTVENO PODRUČJE NE TREBA POISTOVJEĆIVATI S POLITIČKOM EKONOMIJOM, NITI S EKONOMIKOM, NITI S NEKOM TREĆOM I POSEBNOM ZNANSTVENOM DISCIPLINOM**

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **EKONOMIJA JE SKUP PRISTUPA, METODA SPOZNAJE I TEORIJA KOJE PROIZVODE OSNOVNE POJMOVE I PARADIGMATSKA (TEMELJNA, UZORNA) OBJAŠNJENJA EKONOMSKIH ZBIVANJA, PROCESA I ODNOSA, BEZ OBZIRA NA TO KORISTE LI SE ILI NE U OBRAZOVANJU ILI POSLOVNOM I POLITIČKOM SVIJETU**

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **PODJELA TEORIJSKE EKONOMIJE:**
  - (1) **POZITIVNA EKONOMIJA**
  - (2) **NORMATIVNA EKONOMIJA**

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **POZITIVNA EKONOMIJA**
OZNAČAVA JEDAN SKUP,
ODNOSNO JEDNU VRSTU METODA,
TEHNIKA ANALIZE I ZNANJA

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- POMOĆU TIH METODA, TEHNIKA ANALIZE I ZNANJA **ISTRAŽUJE SE I OPISUJE** STVRANOST ONAKVA KAKVA ONA JEST

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **NORMATIVNA EKONOMIJA**
OZNAČAVA DRUGI SKUP METODA,
TEHNIKA ANALIZE I ZNANJA O
EKONOMSKOJ STVARNOSTI

1.2.1. EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **NORMATIVNA EKONOMIJA
SADRŽI MORALNE I POLITIČKE
SUDOVE, VIZIJU I UPUTE O TOME
ŠTO TREBA ČINITI**

1.2.2. EKONOMIJA KAO VJEŠTINA

- **EKONOMIJA KAO VJEŠTINA JE**
FAKTIČKI SVAKODNEVNA
DJELATNOST POMOĆU KOJE
POJEDINI LJUDI, KUĆANSTVA,
PREDUZEĆA ILI DRŽAVNA
ZAJEDNICA **PROIZVODE** I/ILI
PRIBAVLJAJU I **TROŠE**
MATERIJALNA DOBRA I USLUGE

1.2.2. EKONOMIJA KAO VJEŠTINA

- **RADI SE O PRIMIJENJENOJ I POSLOVNOJ EKONOMIJI U KOJOJ SE PRAKTICIRA VJEŠTINA UPOTREBE ZNANSTVENIH ZNANJA U EKONOMSKOM PROCESU UNUTAR POSTOJEĆIH TEHNOLOŠKIH, POLITIČKIH, INSTITUCIONALNIH I DRUGIH OKVIRA**

1.2.2. EKONOMIJA KAO VJEŠTINA

- **RADI SE O VJEŠTINI ZADOVOLJAVANJA INDIVIDUALNIH I KOLEKTIVNIH POTREBA ZA MATERIJALNIM DOBRIMA**

1.2.2. EKONOMIJA KAO VJEŠTINA

- RIJEČ JE O **VJEŠTINI I METODAMA OSTVARIVANJA**
  - **MATERIJALNOG BOGATSTVA**
  - **EKONOMSKE MOĆI**
  - **ŽIVOTNOG STANDARDA, ILI**
  - **DRUGIH EKONOMSKIH CILJEVA**

1.2.2. EKONOMIJA KAO VJEŠTINA

- U TOM PODRUČJU NASTAJU
RAZNOVRSNE KOMBINACIJE
ZNANSTVENIH ZNANJA I POLITIKA

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- KO, ŠTO I U KOJIM
KOLIČINAMA TREBA
PROIZVODITI?

- PODUZETNICI SE
OPREDJELJUJU ZA
PROIZVODNJU ONIH
ROBA KOJE DONOSE
NAJVIŠE PROFITE

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **KAKO PROIZVODITI?**
- **PODUZETNICI SE OPREDJELJUJU ZA ONU TEHNOLOGIJU KOJA OMOGUĆUJE MINIMALIZACIJU NAPORA I TROŠKOVA, A MAKSIMALIZACIJU ZADOVOLJSTVA I PRIHODA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **ZA KOGA TREBA PROIZVODITI
POJEDINE ROBE I USLUGE?**
- **PODUZETNICI ORGANIZIRAJU
PROIZVODNJU AKO PROCIJENE
DA POSTOJI **POTRAŽNJA ZA
ROBAMA** I DA IH MOGU PRODATI
NA POSTOJEĆEM ILI NEKOM
NOVOM TRŽIŠTU**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- NA KOJOJ LOKACIJI I U KOJEM PROSTORU TREBA ORGANIZIRATI PROIZVODNJU I U KOJOJ PRIVREDNOJ GRANI?
- **PODUZETNICI BIRAJU LOKACIJU I MJESTO** GDJE MOGU ZADOVOLJITI NIZ ZAHTJEVA IZ TEHNOLOGIJE, EKOLOGIJE, PRAVNOG SISTEMA, MINIMALIZACIJE TROŠKOVA...

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **KADA, U KOJEM VREMENU TREBA PROIZVODITI IZABRANE ROBE I USLUGE?**
- **PODUZETNICI SE OPREDJELJUJU ZA PROIZVODNJU U SADAŠNJEM VREMENU ILI U BUDUĆNOSTI SUKLADNO PROCJENAMA OČEKIVANIH EFEKATA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **ZAŠTO NEKI EKONOMSKI SUBJEKT NEŠTO PROIZVODI ILI ŽELI PROIZVODITI?**
- **PODUZETNICI MORAJU SAGLEDATI MOTIVE KOJI POKREĆU LJUDE NA EKONOMSKE AKTIVNOSTI, BUDUĆI DA JE ZADOVOLJAVANJE POTREBA DOBRIMA VAŽAN MOTIV**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **KAKAV JE PRAVNI, EKONOMSKI I POLITIČKI SISTEM UNUTAR KOJEGA TREBA ORGANIZIRATI NEKU PROIZVODNJU ROBA?**
- **PODUZETNICI TEMELJEM KONKRETNIH ANALIZA DOBIVAJU ODGOVORE O **SISTEMU** U KOJEM PLANIRAJU ORGANIZIRATI PROIZVODNJU**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **KOLIKI SU TROŠKOVI PROIZVODNJE, PO KOJOJ CIJENI ROBE TREBA PRODAVATI I KOLIKA SE ZARADA (DOBIT, PROFIT, PLAĆE) OD TOGA OČEKUJE?**
- **PODUZETNIK MORA SE ZNATI POSTAVITI U DOMENU FORMIRANJA CIJENA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

**TEORIJSKI I POLITIČKI PROBLEMI
KOJI SE JAVLJAJU PRI
RAZMATRANJU NAVEDENIH
PODUZETNIČKIH I
ORGANIZACIJSKIH PITANJA SU:**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(1) PROBLEM IZBORA TEMELJNE
PROIZVODNE JEDINICE I OBLIKA
EKONOMSKE ORGANIZACIJE
DRUŠTVA**
- **(2) PROBLEM OBJAŠNJAVANJA
VRIJEDNOSTI I CIJENA POJEDINIH
ROBA I USLUGA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- (3) PROBLEM **NESKLADA** IZMEĐU OSKUDNIH (RIJETKIH) RESURSA I MATERIJALNIH DOBARA, I LJUDSKIH RESURSA I ŽELJA ZA MATERIJALNIM DOBRIMA, KOJE SU OBIČNO NEOGRANIČENE I MNOGO VEĆE OD RASPOLOŽIVE KOLIČINE DOSTUPNIH ROBA

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- (4) **PROBLEM ALOKACIJE RIJETKIH RESURSA** KOJI SE MOGU RABITI ALTERNATIVNO, TJ. ZA OSTVARIVANJE RAZLIČITIH EKONOMSKIH CILJEVA

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(5) PROBLEM URAVNOTEŽIVANJA
PROIZVODNJE I POTROŠNJE ROBA
(PROBLEM USPOSTAVLJANJA
PARCIJALNE ILI OPĆE
EKONOMSKE RAVNOTEŽE)**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(6) PROBLEM EKONOMIZIRANJA I ORGANIZACIJE PROIZVODNJE UNUTAR TEHNOLOŠKIH, PRAVNIH, POLITIČKIH I DRUGIH OGRANIČENJA KOJE SUBJEKT ODLUČIVANJA MORA POŠTOVATI**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(7) PROBLEM IZBORA KRITERIJA
RASPODJELE I OBLIKA RAZMJENE
MATERIJALNIH DOBARA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(8) PROBLEM IZBORA I KOMBINACIJE ŠIRIH DRUŠTVENIH VREDNOTA (ZDRAVLJE I ČIST OKOLIŠ, SLOBODA, PRAVEDNOST, JEDNAKOST) I EKONOMSKIH VREDNOTA (EFIKASNOST I OPTIMALNOST EKONOMSKIH SISTEMA)**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(9) PROBLEM IZBORA CILJEVA
EKONOMSKOG RAZVOJA I
INSTRUMENTATA ZA NJIHOVO
OSTVARIVANJE**
- **(10) PROBLEM IZBORA OBLIKA
KOORDINACIJE EKONOMSKIH
AKTIVNOSTI I UPRAVLJANJE
EKONOMSKIM SISTEMOM**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(11) PROBLEM ODNOSA IZMEĐU
REALNOG I NOVČANOG SEKTORA,
BOGATIH I SIROMAŠNIH,
PROIZVOĐAČA I UPRAVLJAČA...**

- **(12) PROBLEM RAZMJENE I
EKONOMSKIH ODNOSA IZMEĐU
POJEDINIH DRŽAVA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **(13) PROBLEM POVEĆANJA
PROIZVODNJE, ZAPOSLENOSTI I
ŽIVOTNOG STANDARDA**
- **(14) PROBLEM UTJECAJA
DRŽAVNE REGULACIJE NA
PRIVATNO PODUZETNIŠTVO I
EFIKASNOST TRŽIŠTA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **POPIS NIJE CJELOVIT**
- **POPIS SE MOŽE PRODUŽAVATI I
ŠIRITI**
  - **S OVOG ILI ONOG GLEDIŠTA**
  - **U OVOM ILI ONOM PRAVCU**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

■ EKONOMSKI PROBLEMI IMAJU MNOŠTVO:

- EKONOMISTIČKIH
- TEHNOLOŠKIH
- POLITIČKIH
- ORGANIZACIJSKIH
- POLITEKONOMSKIH
- EKOLOŠKIH
- MORALNIH I
- SOCIJALNIH ASPEKATA I DIMENZIJA

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **NAVEDENI PROBLEMI IMAJU VIŠE
DIMENZIJA I ASPEKATA I
POJAVLJUJU SE:**
  - **NA RAZINI EKONOMIJE KAO
ZNANOSTI**
  - **NA RAZINI EKONOMIJE KAO
VJEŠTINE**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **SLIJEDEĆI PLURALIZAM INTERESA I MOGUĆNOSTI SPOZNAJE ŠKOLE EKONOMSKE MISLI ZA PREDMET ISTRAŽIVANJA UZIMAJU:**
  - **RAZLIČITE EKONOMSKE PROBLEME, ILI**
  - **RAZLIČITE ASPEKTE ISTIH EKONOMSKIH PROBLEMA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **EKONOMSKIM PROBLEMIMA ILI EKONOMSKOM SISTEMU:**
  - **PRISTUPA SE NA RAZLIČITE NAČINE**
  - **ISTRAŽUJU SE RAZLIČITIM METODAMA...**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **...ISTRAŽUJU SE S RAZLIČITIH
GLEDIŠTA**
- I
- **ISTRAŽUJU SE S RAZLIČITIM
CILJEVIMA**

2. PITANJA IZ PODUZETNIŠTVA I EKONOMSKE ORGANIZACIJE

- **TAKO NASTAJU RAZLIČITI:**
  - **IZBORI IZRAŽIVANJA PREDMETA**
  - **PRISTUPI**
  - **ZNANSTVENO - NASTAVNE DISCIPLINE**
  - **VRSTE EKONOMSKIH ZNANJA KOJE NUDE**

3. POLITIČKA EKONOMIJA KAO ZNANOST

- **PRISTUPI** **POJEDINIM**
EKONOMSKIM PROBLEMIMA ILI
EKONOMSKOM SISTEMU SU:

3. POLITIČKA EKONOMIJA KAO ZNANOST

- 3.1. **POLITEKONOMSKI PRISTUP**
- 3.2. **EKONOMISTIČKI PRISTUP**
- 3.3. **KOMBINACIJA POLITIČKOG,
EKONOMSKOG
POLITOLOGIJSKOG PRISTUPA**
- 3.4. **OSTALI PRISTUPI**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **IZ POLITEKONOMSKOG PRISTUPA EKONOMSKOJ STVARNOSTI (KOJI ISTRAŽUJE VEZE I ODNOSI IZMEĐU POLITIKE I EKONOMIJE) NASTAJE:...**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **POLITIČKA EKONOMIJA** KAO
ZNAKSTVENA DISCIPLINA, I
- **'POLITIČKA EKONOMIJA'** KAO
ZNAKSTVENO - NASTAVNA
DISCIPLINA

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **ZNANSTVENICI KOJI SLIJEDE
POLITEKONOMSKI PRISTUP
POKUŠAVAJU RAZUMJETI I
OBJASNITI MEĐUOVISNOSTI
EKONOMIJE I POLITIKE U NEKOM
VREMENU I DRUŠTVU:...**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **UTJECAJ MATERIJALNE
PROIZVODNJE DRUŠTVA NA
POLITIKU**
I
- **UTJECAJ POLITIKE NA
EKONOMSKE PROCESSE**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **ZNANSTVENIKE ZANIMA:**

- **MOGUĆNOST UPOTREBE
EKONOMSKIH ZNANJA U
POLITICI**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **MOĆ I NEMOĆ POLITIKE U REGULACIJI, STABILIZACIJI ILI MIJENJANJU EKONOMSKIH PROCESA I ODNOSA, POSEBNO POMOĆU PRIMJENE POLITIČKIH I PRAVNIH OGRANIČENJA EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **OD 17.STOLJEĆA DO DANAS
POLITEKONOMSKI PRISTUP
RAZVIJA SE U RAZNIM ŠKOLAMA
EKONOMSKE MISLI (KLASIČNA
LIBERALNA ŠKOLA,
MARKSISTIČKA EKONOMSKA
ŠKOLA)**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **POLITEKONOMSKI PRISTUP**
PREPOZNAJE SE PO SLJEDEĆIM
OSOBINAMA:....

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

**PRVO, PROUČAVA DRUŠTVENU
STRANU PROIZVODNJE I
RASPODJELE DOBARA -
PROIZVODNE ODNOSI IZMEĐU
LJUDI, SOCIJALNIH SKUPINA ILI
ZEMALJA**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

**U ANALIZI PROIZVODNIH ODNOSA
RAZMATRAJU SE PITANJA:**

**(1) KAKAV JE FORMALNI I STVARNI
POLOŽAJ EKONOMSKIH SUBJEKATA U
PROCESU REPRODUKCIJE NA
ODREĐENOM STUPNJU KULTURNOG I
TEHNIČKO - TEHNOLOŠKOG RAZVOJA?**

**(2) KOLIKO I KAKO POJEDINI
EKONOMSKI SUBJEKTI DAJU ILI NE
DAJU DOPRINOS PROIZVODNJI TE
KAKO I KOLIKO SUDJELUJU U
RASPODJELI MATERIJALNIH DOBARA?**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

DRUGO, PORED POZITIVNE EKONOMSKE ANALIZE (TJ. PORED OPISA DOMINANTNOG NAČINA PROIZVODNJE KAKAV ON JEST) SADRŽI JOŠ I VIZIJU MOGUĆEG I POŽELJNOG STANJA EKONOMIJE I DRUŠTVA TE VRIJEDNOSNE SUDOVE O SADAŠNJEM STANJU EKONOMSKOG SISTEMA

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **EKONOMIKA IZBJEGAVA**
    - **NORMATIVNU ANALIZU**
    - **MORALNE SUDOVE**
    - |
    - **POLITIČKE DILEME**
- U EKONOMIJI**

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **POLITIČKA** **EKONOMIJA**
VRIJEDNOSNE (TJ. MORALNE I
POLITIČKE) SUDOVE I DILEME
SMATRA ...

3.1. POLITEKONOMSKI PRISTUP

- **LEGITIMNIM** **PREDMETOM**
ISTRAŽIVANJA
I
- **SASTAVNIM** **DIJELOM**
EKONOMSKOG,
POLITEKONOMSKOG ZNANJA

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- IZ EKONOMISTIČKOG PRISTUPA NASTAJE:
  1. **EKONOMIKA** KAO ZNANSTVENA DISCIPLINA
  2. **'EKONOMIKA'** KAO ZNANSTVENO - NASTAVNA DISCIPLINA

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **EKONOMISTIČKI PRISTUP SE PREPOZNAJE PO TOME ŠTO: ...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- (1) EKONOMSKE PROCESSE,
POJAVE ILI DOGAĐAJE
PROMATRA I OBJAŠNJAVA S
GLEDIŠTA RIJETKOSTI I
OSKUDNOSTI RESURSA I
EKONOMSKIH DOBARA

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- (2) ISKAZUJE ZANIMANJE ZA **EKONOMIZIRANJE**: KAKO U POSTOJEĆIM, IZABRANIM ILI ZADANIM TEHNOLOŠKIM, POLITIČKIM I INSTITUCIONALNIM OKVIRIMA **MINIMALIZIRATI** JEDNU VARIJABLU (**TROŠKOVE**), A **MAKSIMALIZIRATI** DRUGU VARIJABLU (**PRIHOD ILI PROFIT**)

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

**(3) POKUŠAVA OPISATI
EKONOMSKU STVARNOST KAKVA
ONA JEST (POZITIVNA ANALIZA) I
PRI TOME IZBJEĆI NORMATIVNU
ANALIZU I VRIJEDNOSNE
PROCJENE I SUDOVE**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **ONI KOJI SLIJEDE EKONOMISTIČKI PRISTUP IZBJEGAVAJU RASPRAVE O SLJEDEĆIM PITANJIMA:...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- (1) JE LI POSTOJEĆA
EKONOMSKA **STVARNOST**
DOBRA ILI LOŠA?
- (2) ZA KOGA I ZAŠTO **DOBRA**, A ZA
KOGA I ZAŠTO **LOŠA**?
- (3) KAKO POSTOJEĆI **POLITIČKI I**
PRAVNI OKVIRI ILI **“PRAVILA**
EKONOMSKE IGRE” DJELUJU NA
EKONOMSKI RAZVOJ?

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- ZNANSTVENICI KOJI SLIJEDE
EKONOMISTIČKI PRISTUP SVOJU
MISAONU I ZNANSTVENU
DJELATNOST OBIČNO
OGRANIČAVAJU NA **PITANJE: ...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- ***KAKO SE UNUTAR POSTOJEĆIH, IZABRANIH ILI ZADANIH OGRANIČENJA MOŽE RACIONALNO I EKONOMIČNO POSLOVATI?***

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **MORALNE I POLITIČKE PROCJENE NE SPADAJU, PREMA NJIMA, U EKONOMIKU, NITI EKONOMSKU ZNANOST, VEĆ SPADAJU U ETIKU I POLITIKU**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **NASTOJE IH ODVOJITI OD EKONOMIKE, A EKONOMIKU POKUŠAVAJU KONCIPIRATI KAO:**
  - **EGZAKTNU**
  - **INŽENJERSKU**
  - **PRAKSEOLOŠKU DISCIPLINU**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **EKONOMISTIČKI PRISTUP I EKONOMIZIRANJE (EKONOMSKO PONAŠANJE PREMA MINI-MAX PRINCIPU) MOŽE SE OBJASNITI NA: ...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **PSIHOLOŠKOJ RAZINI**
- **FIZIČKOJ I ORGANIZACIONOJ RAZINI**
- I
- **FINANCIJSKOJ RAZINI**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **NA PSIHOLOŠKOJ RAZINI, KAO NAČIN MIŠLJENJA I EKONOMSKOG PONAŠANJA U KOJEM EKONOMSKI SUBJEKTI, POKUŠAVAJU ...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **MINIMALIZIRATI** SVOJ TRUD,
MUKU ILI NAPORE
I
- **MAKSIMALIZIRATI** UGODU,
ZADOVOLJSTVO ILI KORISNOST

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **NA FIZIČKOJ I ORGANIZACIONOJ RAZINI KAO NAČIN DJELOVANJA I NAČIN ORGANIZACIJE LJUDI KOJI POKUŠAVAJU ...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **MINIMALIZIRATI UTROŠKE ILI INPUTE**
I
- **MAKSIMALIZIRATI REZULTATE ILI OUTPUTE**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **NA FINANCIJSKOJ RAZINI KAO NAČIN PONAŠANJA LJUDI KOJI**
  - **MINIMALIZIRAJU TROŠKOVE**
  - |
  - **MAKSIMALIZIRAJU PRIHODE, PROFIT ILI NEKE DRUGE FINANCIJSKE VARIJABLE**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **EKONOMIZIRANJE SE OPISUJE KAO:**

**(1) VJEŠTINA (POSTUPAK)
OSTVARIVANJA ZADANOG
CILJA (ILI REZULTATA) UZ
MINIMUM TROŠKOVA**

ILI

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

**(2) POSTUPAK OSTVARIVANJA
MAKSIMALNOG OUTPUTA ILI
REZULTATA IZ UPOTREBE
OGRANIČENIH ILI ZADANIH
INPUTA, ODNOSNO TROŠKOVA**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

- **PREMA EKONOMISTIČKOM PRISTUPU USPJEŠNIJI JE ONAJ EKONOMSKI SUBJEKT ILI EKONOMSKI SISTEM KOJI...**

3.2. EKONOMISTIČKI PRISTUP

...IZ OGRANIČENIH RESURSA
OSTVARI VEĆE OUTPUTE,
ODNOSNO KOJI ZADANI CILJ
(UKUPAN PRIHOD, PROFIT ILI
STOPE EKONOMSKOG RASTA...)
OSTVARI S MANJIM TROŠKOVIMA

3.3. KOMBINACIJA PRISTUPA

- **IZ KOMBINACIJE POLITIČKOG, EKONOMSKOG I POLITOLOGIJSKOG PRISTUPA NASTAJE:**

3.3. KOMBINACIJA PRISTUPA

**1. EKONOMSKA POLITIKA KAO
ZNANSTVENA DISCIPLINA**

I

**2. 'EKONOMSKA POLITIKA' KAO
ZNANSTVENO - NASTAVNA
DISCIPLINA**

3.4. OSTALI PRISTUPI

PRISTUP	NASTAJE
SOCIOLOŠKI	SOCIOEKONOMIJA
FILOZOFSKI	FILOZOFIJA EKONOMIJE
POVIJESNI	POVIJEST EKONOMSKE MISLI
FINANCIJSKI	JAVNE FINACIJE MONETARNA EKONOMIJA
MATEMATIČKI	EKONOMSKA MATEMATIKA MATEMATIČKA EKONOMIJA

3.5. ODNOS POLITEKONOMSKOG I EKONOMISTIČKOG PRISTUPA

- **POLITEKONOMSKI I EKONOMISTIČKI PRISTUP NISU DVA POTPUNO SUPROTSTAVLJENA, VEĆ DVA OPCIONA I KOMPLEMENTARNA PRISTUPA IZ KOJIH NASTAJU DVIJE POSEBNE ZNANSTVENE EKONOMSKE DISCIPLINE:**
  - 1. POLITIČKA EKONOMIJA**
  - 2. EKONOMIKA**

3.5. ODNOS POLITEKONOMSKOG I EKONOMISTIČKOG PRISTUPA

- **POLITIČKA EKONOMIJA** I
EKONOMIKA RAZDVAJAJU SE IZ
METODIČKIH (ZNANSTVENIH), A NE
POLITIČKIH RAZLOGA

3.6. ODNOS EKONOMIJE, POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- **EKONOMIJA** KAO ZNANSTVENO
PODRUČJE MOŽE SE PODIJELITI
PREMA RAZLIČITIM KRITERIJIMA
NA **RAZLIČITE DISCIPLINE**

3.6. ODNOS EKONOMIJE, POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- PREMA **PREDMETU ISTRAŽIVANJA**
MOGU SE RAZLIKOVATI:

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

3.6.2. EKONOMIKA

3.6.3. EKONOMSKA POLITIKA

3.6.4. MEĐUNARODNA EKONOMIJA

3.6.5. MONETARNA EKONOMIJA...

3.6. ODNOS EKONOMIJE, POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- **EKONOMIJA** JE ŠIROKO
PODRUČJE DRUŠTVENIH
ZNANOSTI I SASTOJI SE OD
MNOŠTVA **SPECIJALISTIČKIH**
DISCIPLINA

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **ANTOAN MONKRETJEN** (*ANTOINE MONTCHRÉTIEN*) JE 1615. U DJELU: **TRAKTAT O POLITIČKOJ EKONOMIJI** (*Traité de l'oeconomie politique*) PRVI UPOTRIJEBIO IZRAZ “**POLITIČKA EKONOMIJA**”

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **TAJ JE IZRAZ KASNIJE OPĆENITO PRIHVAĆEN I KORIŠTEN KAO NAZIV ZNANSTVENE DISCIPLINE KOJA PROUČAVA EKONOMSKU DJELATNOST DRUŠTVA**

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **MONKRETTJEN** JE UPOTRIJEBIO SINTAGMU “**POLITIČKA EKONOMIJA**” DA BI UPOZORIO KAKO SE RADI O ODNOSIMA I ZAKONIMA U OKVIRU DRUŠTVA, A NE DOMAĆINSTVA

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- U ENGLJSKOJ SE 1767. POJAVILO PRVO DJELO, A 1754. GODINE OSNOVANA **KATEDRA POLITIČKE EKONOMIJE** NA UNIVERZITETU U NAPULJU

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **POLITIČKA EKONOMIJA**
PROUČAVA
- **NAČIN** **PROIZVODNJE**
MATERIJALNOG ŽIVOTA DRUŠTVA
|
- **PITANJE** **KAKO** **SE** **S**
PROIZVODNjom **I** **RASPODJELOM**
ROBA **I** **USLUGA** **ISTODOBNO**
PROIZVODE **(REPRODUCIRAJU,**
MIJENJAJU...) **PROIZVODNI** **ODNOSI**

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

... (KONKURENTNI ODNOSI,
ODNOSI KOOPERACIJE I
SARADNJE, ODNOSI DOMINACIJE,
ODNOSI EKSPLOATACIJE...)
IZMEĐU POJEDINIH EKONOMSKIH
SUBJEKATA, SOCIJALNIH GRUPA
ILI ZEMALJA U ODREĐENOM
POVIJESNOM VREMENU

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **POLITIČKA** **EKONOMIJA**
RAZMATRA DRUŠTVENU STRANU
PROIZVODNJE I RASPODJELE

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- U ODNOSU NA EKONOMIKU, POLITIČKA EKONOMIJA IMA DRUKČIJI I NEŠTO ŠIRI PREDMET PROUČAVANJA, JER SE NE ZAUSTAVLJA NA EKONOMIZIRANJU UNUTAR IZABRANIH ILI ZADANIH OKVIRA, ODNOSNO UNUTAR EKONOMSKOG I POLITIČKOG SISTEMA

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **MODERNA POLITIČKA EKONOMIJA**
PROUČAVA: ...

3.6.1. POLITIČKA EKONOMIJA

- **NASTAJANJE, SOCIJALNU ULOGU, RAZVOJ, EVOLUCIJU I NESTAJANJE RAZNOVRSNIH INSTITUCIONALNIH OKVIRA UNUTAR KOJIH SE ZBIVA PROCES PROIZVODNJE I**
- **KOMUNIKACIJE IZMEĐU DRUŠTVENIH KLASA I NJHOVIH SLOJEVA**

3.6.2. EKONOMIKA

- **EKONOMIKA** JE JEDNA GRANA
EKONOMIJE, ODNOSNO **JEDNA**
EKONOMSKA DISCIPLINA

3.6.2. EKONOMIKA

- **EKONOMIKA SE RAZLIKUJE OD OSTALIH EKONOMSKIH DISCIPLINA PO:**
  - **PREDMETU**
  - **METODAMA**
  - **CILJEVIMA ISTRAŽIVANJA, I**
  - **SPECIFIČNOJ VRSTI ZNANJA KOJU PROIZVODI I NUDI**

3.6.2. EKONOMIKA

- **EKONOMIKA** PROUČAVA **PROCES EKONOMIZIRANJA** U PROIZVODNJI ROBA I USLUGA **UNUTAR** POSTOJEĆIH **TEHNOLOŠKIH** I **DRUGIH OGRANIČENJA**

3.6.2. EKONOMIKA

- **EKONOMIKA** RAZMATRA
ALTERNATIVNE UPOTREBE
RIJETKIH RESURSA RADI
EFIKASNE PROIZVODNJE
EKONOMSKIH DOBARA UNUTAR
IZABRANOG ILI ZADANOG
EKONOMSKOG I POLITIČKOG
SISTEMA

3.6.2. EKONOMIKA

- **EKONOMIKA SE DIJELI NA:**
  1. **MIKROEKONOMIKU**
  2. **MAKROEKONOMIKU**

3.6.2. EKONOMIKA

- **MIKROEKONOMIKA JE GRANA EKONOMIKE KOJA: ...**

3.6.2. EKONOMIKA

- **PROUČAVA POJEDINA TRŽIŠTA**
(**TRŽIŠTE NOVCA, TRŽIŠTE**
RADNE SNAGE..) I
- **EKONOMSKO PONAŠANJE**
MIKROEKONOMSKIH
SUBJEKATA, TJ. GRAĐANA,
KUĆANSTVA I PREDUZEĆA NA
POSEBNIM TRŽIŠTIMA

3.6.2. EKONOMIKA

- **TEMELJNA PITANJA KOJA MIKROEKONOMIKA RAZMATRA SU:**
  - (1) RIJETKOST RESURSA I DOBARA**
  - (2) LJUDSKE POTREBE**
  - (3) VRIJEDNOST DOBARA**
  - (4) CIJENE PROIZVODNIH FAKTORA (ZEMLJA, RAD I KAPITAL) ...**

3.6.2. EKONOMIKA

...(5) CIJENE DOBARA

(6) TRŽIŠTE I TRŽIŠNE STRUKTURE

(7) TROŠKOVI

(8) PRIHODI

(9) PROFIT

(10) KAMATA ...

3.6.2. EKONOMIKA

...(11) PLAĆE

**(12) OPTIMALIZACIJA
PROIZVODNJE**

(13) INDIVIDUALNA PONUDA ROBA

(14) POTRAŽNJA ROBA

(15) TRŽIŠNA RAVNOTEŽA

3.6.2. EKONOMIKA

- **MAKROEKONOMIKA** U OPISU I RAZMATRANJU EKONOMSKIH PROBLEMA **NA RAZINI NEKE DRUŠTVENE ZAJEDNICE** KORISTI EKONOMISTIČKI PRISTUP I ISTRAŽUJE MOGUĆNOSTI I NAČINE EKONOMIZIRANJA S RIJETKIM RESURSIMA UNUTAR IZABRANIH ILI ZADANIH OKVIRA I BEZ VRIJEDNOSNIH SUDOVA

3.6.2. EKONOMIKA

- **MAKROEKONOMIKA JE GRANA EKONOMIKE KOJA PROUČAVA ČITAVE NACIONALNE PRIVREDE KAO JEDNU FUNKCIONALNU EKONOMSKU CJELINU**

3.6.2. EKONOMIKA

- **MAKROEKONOMIKA** PROUČAVA
EKONOMSKE POJAVE I PROCESE
NA RAZINI NACIONALNE
EKONOMIJE KAO PROIZVOĐAČKO
- POTROŠAČKE CJELINE

3.6.2. EKONOMIKA

■ **MAKROEKONOMIKA SE BAVI**

TEMAMA:

**(1) IZBOR I FUNKCIONIRANJE
EKONOMSKOG SISTEMA**

**(2) UKUPNA PROIZVODNJA I
ZAPOSLENOST**

**(3) NACIONALNI (NARODNI)
DOHODAK ...**

3.6.2. EKONOMIKA

- ...(4) OPĆA EKONOMSKA
RAVNOTEŽA - NERAVNOTEŽA**
- (5) OPĆA RAZINA CIJENA**
- (6) INFLACIJA I DEFLACIJA**
- (7) PRIVREDNI CIKLUSI**
- (8) STABILIZACIJA EKONOMSKOG
SISTEMA**

3.6.2. EKONOMIKA

- KADA SE U RAZMATRANJU VELIKIH DRUŠTVENO EKONOMSKIH PROBLEMA, PORED EKONOMISTIČKOG PRISTUPA I EKONOMIKE (ILI NEOVISNO O NJIMA) KORISTI POLITEKONOMSKI, SOCIOEKONOMSKI, EKOLOGIJSKI ILI NEKI ČETVRTI PRISTUP, ILI IH SE KOMBINIRA, TADA SE RADI O MAKROEKONOMIJI

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

POLITIČKA EKONOMIJA

- Znanost o uvjetima i oblicima pod kojima su razna ljudska društva proizvodila i razmijenjivala, te pod kojima su se prema tome svaki put raspodijeljivali proizvodi
- Teorija o zakonima koji vladaju proizvodnjom i razmjenom materijalnih sredstava za život u ljudskom društvu
- Znanost koja proučava određeni način proizvodnje kao način proizvodnje materijalnog života ljudi

EKONOMIKA

- Znanost o uvjetima, zakonima i oblicima maksimiranja ekonomskih učinaka
- Teorija o ljudskim akcijama u ekonomskim životnim poslovima i ponašanju čovjeka u korištenju resursa i dobara
- Znanost o ljudskom ponašanju kao odnosu između ciljeva i rijetkih sredstava što imaju različitu upotrebu
- Disciplina koja studira čovjekovo djelovanje u nastojanju da zadovolji potrebe

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- Disciplina koja istražuje određeni način proizvodnje i odnose između ljudi koji iz toga proizilaze
- Znanost koja se ne bavi *“proizvodnjom”* nego društvenim uređenjem proizvodnje
- Teorija koja istražuje odnose u koje ljudi stupaju u društvenoj proizvodnji svoga života i koji odgovaraju određenom stupnju razvitka njihovih materijalnih snaga
- Znanost koja ne raspravlja o stvarima, nego o odnosima između ljudi i u posljednjoj instanci između klasa
- Disciplina koja ispituje zašto i kako individuumi i grupe odlučuju o upotrebi rijetkih izvora u zadovoljavanju svojih potreba
- Teorija o isporuci i raspodjeli proizvoda, načinu njihova poboljšavanja, biznisu, bogaćenju i izdacima države
- Znanost o upravljanju rijetkim resursima, oblicima ponašanja u vanjskom prilagođavanju, te mjerama za usklađivanje želja i ograničenih sredstava
- Znanost koja proučava kako društvo ekonomiziranjem iskorištava i alocira oskudne resurse

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- **Disciplina koja istražuje ekonomske životne uvjete velikih klasa na koje se društvo dijeli**
- **Znanost koja analizira odnose proizvodnje u njihovu nastajanju, razvitku i nestajanju**
- **Teorija kojoj je krajnji cilj da razotkrije zakon ekonomskog razvitka modernog društva**
- **Znanost o odnosima između ljudi, njihovih organizacija i društvenih zajednica povodom stvari**
- **Disciplina koja traži odgovore na pitanja što, kako i za koga proizvoditi te proučava mehanizme privređivanja kojima se to ostvaruje**
- **Znanost koja istražuje kako se društva koristi oskudnim resursima da bi proizvela vrijednu robu i raspodijelila je među različitim ljudima**
- **Znanost koja proučava trendove cijena, proizvodnje, zaposlenosti i vanjske trgovine te resurse, novac, bankarstvo, kapital i bogatstvo**

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- NA OSNOVU NAVEDNIH
PRIKUPLJENIH UOBIČAJENIH
SHVAĆANJA I ODREĐENJA DVIJU
TEMELJNIH EKONOMSKIH
ZNANOSTI MOGU SE IZVESTI
SLJEDEĆE DEFINICIJE:

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- **POLITIČKA EKONOMIJA** je znanost o tehnološkim i društvenim uvjetima, oblicima i zakonima nastajanja, unapređivanja i nestajanja povijesno određenih **načina proizvodnje** te **odnosa proizvodnje i komuniciranja** u koje stupaju članovi zajednice kao samodjelatni stvaraoci ili kao članovi suparničkih kasta i klasa kada proizvode, raspodjeljuju i razmjenjuju sredstva za svoje održanje i razvijanje

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

EKONOMIKA je znanost koja izučava kako se u određenim društvenim odnosima i posredstvom njih djelatnošću pojedinaca, organizacija i zajednica **iskorištavaju rijetki resursi** u proizvodnji, raspodjeli, razmjeni i potrošnji dobara te kako se boljim kombinacijama proizvodnih činilaca i povoljnijim mehanizmima privređivanja mogu unaprijediti metode i oblici racionalnijeg i efikasnijeg poslovanja preduzeća i društva

3.6.3. ODNOS POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- OVE DEFINICIJE DAJU OSNOV ZA
UOČAVANJE I UVAŽAVANJE
RAZLIKA IZMEĐU
  - **POLITIČKE EKONOMIJE**
  - |
  - **EKONOMIKE**

4. POLITIČKA EKONOMIJA KAO NASTAVNI KOLEGIJ

- **TEMELJNI, Uvodni i VAŽAN
EKONOMSKO - TEORIJSKI KOLEGIJ
/NASTAVNI PREDMET (OD SREDINE
18. STOLJEĆA PA DO DANAS):**

4. POLITIČKA EKONOMIJA KAO NASTAVNI KOLEGIJ

**4.1. SADRŽI OSNOVNE NAČINE
I PRISTUPE EKONOMSKOJ
STVARNOSTI UZ RESPEKTIRANJE
OSNOVNIH POGLEDA NA NJU, KAO
I TEMELJNE POJMOVE, PRINCIPE,
KONCEPCIJE I TEORIJE O
PROIZVODNJI, RASPODJELI,
RAZMJENI I POTROŠNJI
MATERIJALNIH DOBARA I USLUGA**

4. POLITIČKA EKONOMIJA KAO NASTAVNI KOLEGIJ

4.2. IMA OSNOVNE FUNKCIJE
KOJE OBAVLJA OVA UVODNA
EKONOMSKO TEORIJSKA
DISCIPLINA

4.1. KONCIPIRANJE UVODNOG TEORIJSKOG KOLEGIJA

- **OSNOVNI EKONOMSKO -
TEORIJSKI KOLEGIJ KONCIPIRA SE
I PREDAJE NA JEDAN OD TRI
SLJEDEĆA NAČINA:**

4.1. KONCIPIRANJE UVODNOG TEORIJSKOG KOLEGIJA

**4.1.1.   NORMATIVNI   I
POLITEKONOMSKI PRISTUP**

**4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI
PRISTUP**

**4.1.3.   KOMBINACIJA   POLITIČKE
EKONOMIJE I EKONOMIKE**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **NORMATIVNI PRISTUP JE
METODOLOŠKI POSTUPAK U
KOJEM TEORETIČARI OPISUJU
EKONOMSKU STVARNOST KAKVA
ONA JEST**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **TEORETIČARI RASPRAVLJAJU I O
CILJEVIMA EKONOMSKE
AKTIVNOSTI, TJ. O TOME KAKVA BI
EKONOMSKA STVARNOST MOGLA
I TREBALA BITI...**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

**....NUDEĆI NORME I PRINCIPE,
PRAVILA POLITIČKOG I
EKONOMSKOG PONAŠANJA KOJA
OMOGUĆUJU OTVARIVANJE
DEKLARIRANIH EKONOMSKIH I
POLITIČKIH CILJEVA**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **POLITEKONOMSKI PRISTUP JE
METODOLOŠKI POSTUPAK U
KOJEM ZNANSTVENICI ISTRAŽUJU
VEZE I ODNOSI IZMEĐU POLITIKE I
EKONOMIJE**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **EKONOMIJA** KAO ZNANOST ZAPOČELA JE RAZVOJ SREDINOM 18.STOLJEĆA KAO **POLITIČKA EKONOMIJA** - NOVA ZNANSTVENA DISCIPLINA
- SINTAGMU **"POLITIČKA EKONOMIJA"** KORISTILI JAMES STEUART, D. RICARDO, J.S. MILL...

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **POLITIČKA EKONOMIJA SE DANAS IZUČAVA NA MNOGIM UGLEDNIM SVJETSKIM UNIVERZITETIMA**
- **U TOM SLUČAJU NE POSTOJI RAZLIKA IZMEĐU NAZIVA NASTAVNE DISCIPLINE I NAZIVA ZNANSTVENE DISCIPLINE IZ KOJE NASTAVNA DISCIPLINA IZVIRE**

4.1.1. **NORMATIVNI I POLITEKONOMSKI PRISTUP - "POLITIČKA EKONOMIJA"** *(Political Economy)*

- **POLITIČKA EKONOMIJA, KAO NASTAVNA DISCIPLINA BILA JE KONCIPIRANA NA TEMELJU RAZLIČITIH ŠKOLA EKONOMSKE MISLI, ODNOSNO NA TEMELJU KLASIČNE POLITIČKE EKONOMIJE, MARKSISTIČKE POLITIČKE EKONOMIJE, RADIKALNE POLITIČKE EKONOMIJE...**

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- **POZITIVNI PRISTUP JE
METODOLOŠKI POSTUPAK U
KOJEM ZNANSTVENICI, NA
TEMELJU POSTOJEĆIH,
DOSTUPNIH, POZITIVNIH
ČINJENICA, ISTRAŽUJU I
POKUŠAVAJU **OPISATI
EKONOMSKU STVARNOST KAKVA
ONA JESTE...****

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

**....BEZ MORALNIH I POLITIČKIH
STAVOVA, TJ.PROCJENA JE LI
POSTOJEĆE STANJE EKONOMIJE
DOBRO ILI LOŠE...**

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics)

- **EKONOMISTIČKI PRISTUP JE
METODOLOŠKI POSTUPAK KOJI JE
KOMPLEMENTARAN SA
POZITIVNIM PRISTUPOM**

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- ZNANSTVENICI KOJI SLIJEDE
POZITIVNI I EKONOMISTIČKI
PRISTUP **NE RASPRAVLJAJU** O
VREDNOTAMA I CILJEVIMA
EKONOMSKE AKTIVNOSTI

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- ONI **SMATRAJU** DA JE MORALNE I POLITIČKE ASPEKTE EKONOMSKE AKTIVNOSTI MOGUĆE I POTREBNO **ISKLJUČITI** IZ EKONOMSKE ZNANOSTI

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- **EKONOMIJU** RAZUMIJEVAJU KAO
PRIRODNU I **INŽENJERSKU**
ZNANOST KOJA **ISTRAŽUJE**
NAČINE **EKONOMSKOG**
POSLOVANJA

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics)

- **TRAŽE I OBJAŠNJAVAJU METODE:**

- **MINIMALIZACIJE TROŠKOVA**

I

- **MAKSIMALIZACIJE PRIHODA**

**UNUTAR ZADANIH CILJEVA,
RIJETKOSTI RESURSA I DRUGIH
OGRANIČENJA**

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- **POLITEKONOMSKI PRISTUP I EKONOMISTIČKI PRISTUP POČELI SU SE RAZDVAJATI KONCEM 19. STOLJEĆA, A U 20. STOLJEĆU POJAVLJUJU SE KAO ALTERNATIVNI POGLEDI NA EKONOMSKU STVARNOST**

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

Alfred Marshall (1842.-1924.)

- TERMIN **"ECONOMICS"** (EKONOMIKA) UVEO JE ENGLESKI PROFESOR **ALFRED MARŠAL** (*ALFRED MARSHALL*) U UDŽBENIKU POD NAZIVOM **NAČELA EKONOMIKE** (***PRINCIPLES OF ECONOMICS***)

4.1.2. POZITIVNI I EKONOMISTIČKI PRISTUP - "EKONOMIKA" (*Economics, Principles of Economics, Foundations of Economics*)

- **"EKONOMIKA"** KAO NASTAVNA DISCIPLINA I NJEZINE PODVRSTE:

A) **"MAKROEKONOMIKA"**

B) **"MIKROEKONOMIKA"**

KONCIPIRAJU SE NA RAZLIČITIM EKONOMSKO-TEORIJSKIM TEMELJIMA, KAO ŠTO SU MARSHALLOVA SINTEZA, NEOKLASIČNA SINTEZA, NOVA KEYNESIJANSKA EKONOMIKA...

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- **U OVOJ KOMBINACIJI DOMINIRAJU
PRISTUPI I ZNANJA IZ JEDNE ILI IZ
DRUGE DISCIPLINE**

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- U AKTUALNIM RASPRAVAMA I SPOROVIMA O ODNOSU POLITIČKE EKONOMIJE I *ECONOMICS-A*, NEKI AUTORI TAKVIH KOMBINACIJA, **SKLONI SU IZBJEGAVANJU...**

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

...SINTAGME ***“POLITIČKA
EKONOMIJA”*** I TERMINA
“EKONOMIKA” U OZNAČAVANJU
NAZIVA TEMELJNOG EKONOMSKO
TEORIJSKOG KOLEGIJA

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIKE

- ČINE TO ZBOG RAZNIH **RAZLOGA:**
  - (1) **IZBJEGAVAJU** KRETANJA PO
*“KLIZAVOM POLITIČKOM
TERENU”*

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- (2) **PREFEREIRAJU** ŠIRI I
INTERDISCIPLINARNI, A NE
SPECIJALISTIČKI I PARCIJALNI
(UŽI) PRISTUP
- (3) **SMATRAJU** DA JE MOGUĆE
PREVAZIĆI RAZNE DUALIZME U
EKONOMSKOJ METODOLOGIJI

4.1.3. KOMBINACIJA POLITIČKE EKONOMIJE I EKONOMIJE

- **ONI RADIJE IZABIRU I KORISTE
TZV. NEUTRALNE NAZIVE**
  - ***“OSNOVE EKONOMIJE”***
  - **ILI**
  - ***“POČELA EKONOMIJE”...***

4.2. FUNKCIJE POLITIČKE EKONOMIJE KAO NASTAVNOG KOLEGIJA

- **UVODNA EKONOMSKO-TEORIJSKA
DISCIPLINA OBAVLJA:**

4.2.1. **TEMELJNU FUNKCIJU**

4.2.2. **TEORIJSKU FUNKCIJU**

4.2.3. **OPĆEOBRAZOVNU FUNKCIJU**

4.2.4. **IDEOLOŠKU FUNKCIJU**

**U OBRAZOVANJU EKONOMISTA,
POLITOLOGA...**

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

- OVA DISCIPLINA IMA **TEMELJNU FUNKCIJU** U OBRAZOVANJU ZATO ŠTO:

(1) **UVODI U STUDIJ TEORIJSKE EKONOMIJE** PREKO JEDNOG OD MOGUĆIH I TEMELJNIH PRISTUPA EKONOMSKOJ STVARNOSTI

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

---

(2) RAZMATRA I OBJAŠNJAVA:

- **TEMELJNE PROCESSE** (PROIZVODNJU, RASPODJELU, RAZMJENU I POTROŠNJU) ...
- EKONOMSKE** (PROIZVODNJU, RAZMJENU I POTROŠNJU) ...

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

- **TEMELJNE EKONOMSKE PROBLEME (ŠTO PROIZVODITI, KAKO PROIZVODITI, ZA KOGA PROIZVODITI, PROBLEM ALOKACIJE RIJETKIH RESURSA, PROBLEM IZBORA INSTITUCIJA I PRAVILA EKONOMSKOG POSLOVANJA...) ...**

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

- **KATEGORIJALNI ODNOSNO EKONOMSKE (PONUDA, POTRAŽNJA, CIJENA, TROŠKOVI, PRIHODI, PROFIT...);** **APARAT, TEMELJNE POJMOVE**
- **TEMELJNE METODE SPOZNAJE EKONOMSKE STVARNOSTI ...**

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

- **TEMELJNE ODNOSE, PROIZVODNJE I MATERIJALNIH USLUGA ...**
- DRUŠTVENE TJ.ODNOSE RASPODJELE DOBARA I**

4.2.1. TEMELJNA FUNKCIJA

- **TEMELJNA EKONOMSKA ZNANJA KOJA SE KORISTE KAO OSNOVA ZA KONCIPIRANJE, RAZUMIJEVANJE I PREDAVANJE POSEBNIH I SPECIJALISTIČKIH DISCIPLINA**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- **TEORIJSKU FUNKCIJU OBAVLJA TAKO ŠTO POKAZUJE EKONOMSKO - TEORIJSKI NAČIN RAZUMIJEVANJA EKONOMSKIH POJAVA (PROIZVODNJA ROBA, TRGOVINA, NOVAC, NEZAPOSLENOST, INFLACIJA...), TE ODREĐENI SKUP TEORIJSKIH ZNANJA O NJIMA**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- **EKONOMSKE TEORIJE SADRŽE UOPĆENO I PROVJERLJIVO OBJAŠNJENJE POJAVNIH I SUŠTINSKIH VEZA I ODNOSA IZMEĐU EKONOMSKIH VARIJABLI, PROCESA I ODNOSA**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- **EKONOMSKE TEORIJE TREBA RAZLIKOVATI OD “NIŽIH” VRSTA EKONOMSKIH ZNANJA (PRINCIPI, HIPOTEZE I KONCEPCIJE)**
- **POSTOJE RAZNOVRSNI PRISTUPI EKONOMSKOJ STVARNOSTI (MIKROPRISTUP, MAKROPRISTUP, POVIJESNI, POZITIVISTIČKI, NORMATIVNI...)**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- **IZ RAZLIČITIH PRISTUPA I ŠKOLA
EKONOMSKOG MIŠLJENJA
NASTAJU RAZLIČITE VRSTE
EKONOMSKIH ZNANJA KOJE
IMAJU...**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- **RAZLIČITU VALJANOST DOPRINOSE ZNANOSTI) I SPOZNAJNU (RAZLIČITE**
- **RAZLIČITU VRIJEDNOST U POSLOVNOJ EKONOMIJI I UPOTREBNU POLITICI I**

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

- U OPISU ČINJENICA I FORMULIRANJU ZAKLJUČAKA KORISTE SE METODE IZ ZNANSTVENOG IDEJNOG SISTEMA (INDUKCIJA, DEDUKCIJA, APSTRAKCIJA, GENERALIZACIJA, MATEMATIČKE I STATISTIČKE METODE, DESKRIPCIJA...)...

4.2.2. TEORIJSKA FUNKCIJA

**...TAKO DA SE MOGU
PROVJERAVATI KAKO PONUĐENO
TEORIJSKO ZNANJE NASTAJE I DA
LI JE SPOZNAJNO VALJANO**

4.2.3. OPĆEOBRAZOVNA FUNKCIJA

- **OPĆEOBRAZOVNA FUNKCIJA**
SASTOJI SE U TOME ŠTO UVODNA
DISCIPLINA NUDI **NAJŠIRU I OPĆU**
VIZIJU EKONOMSKE STVARNOSTI,
TE OPĆA ZNANJA O NJOJ KOJA SU
NUŽNA ZA DETALJNIJE I
SPECIJALISTIČKE SPOZNAJE

4.2.3. OPĆEOBRAZOVNA FUNKCIJA

- **KOLEGIJ SADRŽI IZABRANI SKUP
OPĆIH TEORIJSKIH ZNANJA KOJA
SE U NEKOJ ZNANSTVENOJ
ZAJEDNICI ILI NEKOM DRUŠTVU,
SMATRAJU:...**

4.2.3. OPĆEOBRAZOVNA FUNKCIJA

- **STANDARDNIM, POŽELJNIM I
DOMINANTNIM
ILI**
- **OPCIONIM I TOLERANTNIM
ZNANSTVENIM ZNANJIMA KOJA
SU LEGITIMNA I POTREBNA ZA
OPSTANAK I RAZVOJ ZNANOSTI I
DEMOKRATSKOG USTROJA
DRUŠTVENOG SISTEMA**

4.2.4. IDEOLOŠKA FUNKCIJA

- **IDEOLOŠKA FUNKCIJA SASTOJI SE U TOME ŠTO ON, UZ ZNANSTVENE SADRŽI ELEMENTE NEKE (NAJČEŠĆE TRENUTNO DOMINANTNE ILI TOLERIRANE) EKONOMSKE ILI POLITIČKE IDEOLOGIJE**

4.2.4. IDEOLOŠKA FUNKCIJA

- **POLITIČKE I EKONOMSKE IDEOLOGIJE POJAVLJUJU SE KAO SKUPOVI, ODNOSNO KOMBINACIJE PREDZNANSTVENIH, NE-ZNANSTVENIH I ZNANSTVENIH IDEJA (PRETPOSTAVKI, VREDNOTA, CILJEVA, TEHNIKA ANALIZE, KONCEPCIJA...) KOJE...**

4.2.4. IDEOLOŠKA FUNKCIJA

**...S OVOG ILI ONOG STANOVIŠTA,
OPRAVDAVAJU ILI KRITIZIRAJU
POSTOJEĆI ILI ALTERNATIVNI
EKONOMSKI SISTEM**

4.2.4. IDEOLOŠKA FUNKCIJA

- **SAMA JE EKONOMIKA ODUVIJEK DIJELOM BILA SREDSTVO VLADAJUĆE IDEOLOGIJE DATOG RAZDOBLJA, A DIJELOM PREDSTAVLJALA I METOD ZNANSTVENOG ISTRAŽIVANJA**

5. EKONOMSKA LOGIKA

**5.1. POGREŠKA UVJETOVANA
NESPOSOBNOŠĆU DA SE
“OSTALE STVARI ILI VARIJABLE”
DRŽE ILI TRETIRAJU
NEPROMIJENJENIMA**

5.2. *POST HOC* POGREŠKA

5. EKONOMSKA LOGIKA

**5.3. POGREŠKA POOPĆAVANJA ILI
POGREŠKA TIPA *PARS PRO TOTO***

**5.4. POGREŠKA POZNATA POD
NAZIVOM SUBJEKTIVNOST**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- **POGREŠKA UVJETOVANA NESPOSOBNOŠĆU DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA NASTAJE U SLUČAJU KADA NEKA EKONOMSKA POJAVA OVISI O NEKOLIKO NEOVISNIH VARIJABLI**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- U POKUŠAJU IZOLIRANJA I PROMATRANJA UTJECAJA **JEDNE NEOVISNE VARIJABLE** PRETPOSTAVLJA SE DA JE DJELOVANJE SVIH OSTALIH VARIJABLI NEPROMIJENJENO I KONSTANTNO

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- PRIMJER:
- **KUPOVINA   AUTOMOBILA
REZULTAT   JE   UTJECAJA   VIŠE
FAKTORA   (CIJENA,   KUPOVNA
MOĆ, CIJENA GORIVA...)**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- PROIZVOĐAČ IMA INTERES PRODATI ŠTO VIŠE AUTOMOBILA I CIJENI SITUACIJU NA TRŽIŠTU KROZ ANALIZU UTJECAJA SVIH TIH FAKTORA
- MEĐUTIM, SVAKI OD FAKTORA NE DJELUJE **ISTIM INTENZITETOM I U ISTO VRIJEME**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- **STOGA ON JEDNU VARIJABLU (CIJENA) **IZOLIRANO** PROMATRA KAO PROMJENJLJIVU VELIČINU, A OSTALE VARIJABLE OSTAJU NEPROMIJENJENE**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- UKOLIKO U ISTO VRIJEME RAZMATRA DJELOVANJE SVIH FAKTORA, ZAKLJUČIVANJE ĆE BITI **KOMPLICIRANO**, I ZBOG TOGA SE MOŽE UĆI U POGRAŠKU

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- **AKO SE TO NE UČINI TADA, MOŽE SE DOĆI DO POGREŠNOG ZAKLJUČKA U KOJEM UTJECAJ JEDNE VARIJABLE NIJE RAZDVOJEN OD UTJECAJA DRUGE PA SE UTJECAJ PRVE POGREŠNO PRIPISUJE DRUGOJ VARIJABLI**

5.1. NESPOSOBNOST DA SE “OSTALE STVARI ILI VARIJABLE” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA

- NEKI ZAKLJUČAK VAŽI UZ ***CETERIS PARIBUS*** (BOSANSKI "AKO JE SVE OSTALO ISTO, AKO SE NIŠTA NE MIJENJA") UVJET, TJ.UZ UVJET DA SU SVE OSTALE VARIJABLE ISTE (NEPROMIJENJENE) I DA JE NJIHOV UTJECAJ KONSTANTAN

5.2. POST HOC POGREŠKA

- **POST HOC POGREŠKA** NASTAJE U SLUČAJU KADA SE **UZROK POJAVE B** TRAŽI U **POJAVI A** ZATO ŠTO JE **POJAVA B** NASTALA **POSILIJE POJAVE A**

5.2. POST HOC POGREŠKA

- PRIMJER:
- AKO DRŽAVA POVEĆA POREZNU STOPU (POJAVA A), LOGIČNO SE OČEKUJE POVEĆANJE NJEZINIH PRIHODA I SMANJENJE DEFICITA (POJAVA B)

5.2. POST HOC POGREŠKA

- **AKO ZAISTA DOĐE DO RASTA DRŽAVNIH PRIHODA NE ZNAČI DA JE REZULTAT SAMO POVEĆANJA STOPA, VEĆ MOŽE BITI I POVEĆANJA PRIHODA PRIVREDE**

5.2. POST HOC POGREŠKA

- **BOLJA ILUSTRACIJA JE KADA SE SMANJUJU POREZNE STOPE, A RASTU PRIHODI DRŽAVE**
- **BRKAJU SE:**
  - **VREMENSKI NASTAJANJA** **SLIJED**
  - **UZROČNO - POSLJEDIČNA VEZA** **IZMEĐU POJAVA**

5.3. POGREŠKA POOPĆAVANJA

- **POGREŠKA POOPĆAVANJA**
NASTAJE U SLUČAJU KADA SE ONO ŠTO VRIJEDI ZA JEDAN DIO NEKE CJELINE TRETIRA KAO DA VRIJEDI ZA CJELINU
- TU SE DIO UZIMA I PRIKAZUJE KAO CJELINA, A CIJELINA NIJE UVIJEK JEDNAKA ZBIRU NJEZINIH DIJELOVA

5.3. POGREŠKA POOPĆAVANJA

■ **MOGUĆNOSTI TAKVIH POGREŠAKA**

**A) JEDNOJ DRŽAVI BI MOGLO
KORISTITI SMANJIVANJE UVOZNIH
CARINA, ČAK I ONDA KADA DRUGE
ZEMLJE TE CARINE NE SMANJUJU**

5.3. POGREŠKA POOPĆAVANJA

- **B) AKO SVI FARMERI PROIZVODE MNOGO ŽITA, NE ZNAČI DA ĆE IM SE UKUPNI PRIHODI POVEĆATI. ČAK SE MOGU I SMANJITI, JER VELIKE KOLIČINE ŽITA POVEĆAVAJU PONUDU, ŠTO ZNAČI PAD CIJENA, A PAD CIJENA ZNAČI PAD PRIHODA**

5.3. POGREŠKA POOPĆAVANJA

- **C) AKO JEDNA OSOBA PRIMI VIŠE NOVACA OD DRUGIH, ONA ĆE BITI BOGATIJA OD NJIH, A AKO SVE OSOBE DOBIJU VIŠE NOVACA, NIKO OD NJIH NEĆE BITI BOGATIJI**

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- SAMA ČINJENICA DA ČOVJEK UNOSI **VLASTITU IDEJU** U ELABORACIJI EKONOMSKIH PROCESA, GOVORI DA SU PRISTUPI RAZLIČITI

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- **BRKAJU SE OBJEKTIVNE ČINJENICE I SUBJEKTIVNE PROCJENE ZNAČENJA TIH ČINJENICA, TAKO DA SE SUBJEKTIVNI (MORALNI ILI POLITIČKI STAVOVI) TRETIRAJU KAO OBJEKTIVNE ČINJENICE**

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- **SUBJEKTIVIZAM** JE UZROK
NESLAGANJA MEĐU
EKONOMISTIMA PO BROJNIM
EKONOMSKIM PITANJIMA

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- **POGREŠKA** NASTAJE ZBOG TOGA ŠTO RAZLIČITI LJUDI IMAJU RAZLIČITE MOGUĆNOSTI SPOZNAJE, RAZLIČITE VREDNOTE I RAZLIČITE KRITERIJE VREDNOVANJA U KOJIMA SE BRKAJU...

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- **SUBJEKTIVNI ELEMENTI**
I
- **OBJEKTIVNI ELEMENTI
EKONOMSKE STVARNOSTI**

5.4. POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST

- U VREDNOVANJU ISTIH POJAVA ILI ČINJENICA RAZLIČITI ISTRAŽIVAČI ČESTO DOLAZE DO RAZLIČITIH ZAKLJUČAKA KOJI SU UVJETOVANI NJIHOVIM SUBJEKTIVNIM OPREDJELJENJIMA I STAJALIŠTIMA

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- **EKONOMIJA** JE SKUP PRISTUPA, METODA SPOZNAJE I TEORIJA KOJE PROIZVODE OSNOVNE POJMOVE I PARADIGMATSKA, TEMELJNA, UZORNA OBJAŠNENJA EKONOMSKIH ZBIVANJA, PROCESA I ODNOSA, BEZ OBZIRA NA TO KORISTE LI SE ILI NE U OBRAZOVANJU ILI POSLOVNOM I POLITIČKOM SVIJETU

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- **POLITIČKA EKONOMIJA** JE ZNANOST O TEHNOLOŠKIM I DRUŠTVENIM UVJETIMA, OBLICIMA I ZAKONIMA NASTAJANJA, UNAPREĐIVANJA I NESTAJANJA POVIJESNO ODREĐENIH NAČINA PROIZVODNJE TE ODNOSA PROIZVODNJE I KOMUNICIRANJA U KOJE STUPAJU ČLANOVI ZAJEDNIČE KAO SAMODJELATNI STVARAOCI ILI KAO ČLANOVI SUPARNIČKIH KASTA I KLASA KADA PROIZVODE, RASPODJELJUJU I RAZMJENJUJU SREDSTVA ZA SVOJE ODRŽANJE I RAZVIJANJE

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

- **EKONOMIKA** JE ZNANOST KOJA IZUČAVA KAKO SE U ODREĐENIM DRUŠTVENIM ODNOSIMA I POSREDSTVOM NJIH DJELATNOŠĆU POJEDINACA, ORGANIZACIJA I ZAJEDNICA ISKORIŠTAVAJU RIJETKI RESURSI U PROIZVODNJI, RASPODJELI, RAZMJENI I POTROŠNJI DOBARA TE KAKO SE BOLJIM KOMBINACIJAMA PROIZVODNIH ČINILACA I POVOLJNIJIM MEHANIZMIMA PRIVREĐIVANJA MOGU UNAPRIJEDITI METODE I OBLICI RACIONALNIJEG I EFIKASNIJEG POSLOVANJA PREDUZEĆA I DRUŠTVA

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

NAJČEŠĆE POGREŠKE U EKONOMSKOM ZAKLJUČIVANJU

- NESPOSOBNOST DA SE “*OSTALE STVARI ILI VARIJABLE*” DRŽE ILI TRETIRAJU NEPROMIJENJENIMA
- POST HOC POGREŠKA
- POGREŠKA POOPĆAVANJA
- POGREŠKA POZNATA POD NAZIVOM SUBJEKTIVNOST